

Kommunfullmäktige

§ 13

Dnr 2016/561

Översiktsplan

Beskrivning av ärendet

Vad är en översiktsplan?

Översiktsplanen ska ange kommunens strategiska riktning för framtiden och är grunden för kommunens utveckling. Detta innebär att översiktsplanen är vägledande för detaljplanering och beslut i enskilda ärenden om byggande och annan användning av mark- och vattenområden. Den används även som bedömningsunderlag av såväl kommunens egna tjänstemän som handläggare på exempelvis statliga myndigheter och domstolar men också av exploatörer som letar mark för bostäder eller verksamheter.

Vad säger Leksands översiktsplan?

Den gällande översiktsplanen antogs år 2014 och siktar på Leksand år 2040. Den är baserad på en politisk vision, som bland annat innebär en befolkning om 18 000 personer år 2025. Kommunens befolkning har en åldersstruktur med en hög andel äldre personer och för att klara kommande pensionsavgångar och upprätthålla servicen behövs en ökning av befolkningen.

För att locka fler invånare till kommunen vill kommunen erbjuda ett attraktivt och varierat boende samtidigt som de höga natur- och kulturvärdena värnas och det finns goda möjligheter till en aktiv fritid. Utvecklingen av bostadsbebyggelsen ska i huvudsak ske i tätorterna och i utvecklingsstråken som leder mellan tätorterna. Översiktsplanen föreslår även en utbyggnad av vägnätet, gång- och cykelvägnätet samt vatten- och avloppsnätet.

Vad är en aktualitetsförklaring?

Översiktsplanen måste vara aktuell för att kunna vägleda beslut om exempelvis detaljplanering, bygglov eller tillstånd enligt miljöbalken. Den ska spegla viljan hos den politiska majoriteten i kommunen och svara upp mot rådande förutsättningar och kunskaper. Enligt Plan- och bygglagen (2010:900) PBL ska Kommunfullmäktige därför under varje mandatperiod avgöra om översiktsplanen är aktuell eller behöver göras om.

Översiktsplaneringen är ett kontinuerligt arbete där aktualitetsförklaringen är en del av processen och en möjlighet att se över om det finns behov av revideringar.

Kommunfullmäktige

Översiktsplanering är en kontinuerlig process

Översiktsplaneprocessen åren 2011-2014

Arbetet med den gällande översiktsplanen genomfördes under åren 2011-2014. Beslutsunderlaget togs fram av tjänstemän på sektor samhällsbyggnad och planen godkändes för samråd och utställning av Kommunstyrelsen och antogs av Kommunfullmäktige år 2014.

Översiktsplanen togs fram genom bland annat dialog med kommunens olika avdelningar, möten i byar, diskussioner med elever på mellanstadiet och gymnasiet och genom en chatt på kvällstid. Det inkom över 100 yttranden under processen.

Översiktsplanearbetet genererade ett stort engagemang i bygden, exempelvis deltog över 250 personer på möten i byarna. Överlag hade kommunen en ambitiös nivå på medborgardialogen i arbetet med många möten och dialoger, genomförda med olika metoder och vid olika tillfällen. Dessvärre var endast 31 % av de närvarande på mötena kvinnor och medelåldern bedömdes till ca 60 år. På gymnasiet var däremot flest kvinnliga elever engagerade.

Inför arbetet med en uppdatering av översiktsplanen finns nya möjligheter med digitala metoder för att nå ut till en mer blandad representation av kommunens invånare.

Översiktsplanen har varit grunden för de senaste årens utveckling i kommunen

Översiktsplanen bildar den röda tråden i den fysiska planeringen genom att peka ut lämpliga lokaliseringar för bostäder, gång- och cykelvägar, förskolor, verksamheter med mera.

Kommunfullmäktige

Den har även givit förutsättningarna för arbetet med andra strategiska planer, som Vatten- och avloppsplanen, Bostadsförsörjningsplanen, Näringslivspolitiskt program, Parkeringsnormen, Bredbandsstrategin med mera.

Den har lagt grunden för utbyggnad av infrastruktur; cykelvägar till Karlsarvet/Västanvik, Heden och Hjortnåsheden och dessutom för utbyggnad av VA till Almo-Alvik och Heden. Arbetet med Moskogsvägen har nyligen påbörjats.

I översiktsplanen pekades många nya områden ut för bostäder och flera är idag detaljplanelagda eller på god väg i planläggningen; kvarteret Länsmannen, kvarteret Snedkanten, Hesseborns (Kv. Nygårds), Storgärdet, söder om Sang i Insjön, på Åkerö vid Leksandsbrons södra fäste och på norra Käringberget. Översiktsplanen pekade även ut behovet av en ny förskola på Käringberget, vilken nu är på gång.

De satsningar inom fritidsområdet som gjorts på sistone; utveckling av Granberget, skidlänken mellan Granberget och Källan, var också något som lyftes fram i översiktsplanearbetet.

I översiktsplanen pekades värdefulla områden för natur och friluftsliv ut, bland annat Vildmarksriket i nordvästra delen av kommunen. Där bildade kommunen nyligen naturreservatet Fjällberget.

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden) lades ut i översiktsplanen och idag har det byggts i många av LIS-områdena, bland annat runt Styr sjön och längs Österdalälven och längs bäckarna i byarna.

Översiktsplanen hanterade även centrumutvecklingsplanen med nybyggnation av Riddarlekparken och ombyggnation av Norsgatan, Z-torget, Sparbanksgatan, Majstångsplatsen, Leksandsvägen. Nästa etapp är Torget, med möjlig byggstart hösten 2018.

Genom att ha en aktuell översiktsplan har kommunen kunnat söka statsbidrag; staten beviljade 3,1 miljoner för ökat bostadsbyggande och 1,2 miljoner för centrumutvecklingen. En aktuell översiktsplan kommer antagligen även att vara en förutsättning för att få statsbidrag framöver.

Analys av aktualiteten hos gällande översiktsplan

Den gällande översiktsplanen antogs år 2014 och kommunens utvecklingsstrategi är i högsta grad aktuell. Översiktsplanen bildar den stabila grunden för kommunens fysiska planering men den är även betydelsefull i andra frågor.

Kommunfullmäktige

Frågor som behöver behandlas vid en översyn:

- Omvärlden förändras kontinuerligt och det är viktigt med en uppdaterad omvärldsanalys. Hur ska kommunen planera för en värld som förändras i snabb takt och blir allt mer digital? Hur ser framtidens boende och arbetsliv ut? Hur ska Leksand planera för att lösa framtidens utmaningar?
- Det behövs en mer aktuell analys av kulturmiljön i hela kommunen men framförallt i Leksands-Noret eftersom den snabbaste utvecklingen sker här. Detta kan göras genom att ett kulturmiljöprogram tas fram. Ett program bör belysa hur tätorten och byarna kan utvecklas i samspel mellan Vision 2025 och kulturmiljöerna.
- Det ökade byggandet innebär ofta att natur- och parkmark ianspråkats och det behövs en analys av vilka grönområden som är särskilt betydelsefulla för växt- och djurliv och rekreationen, framförallt i tätorten, så att exploatering sker på rätt sätt.
- I en revidering av översiktsplanen bör näringslivsfrågorna, exempelvis vad gäller lokalisering, behandlas djupare. Även betydelsen hos attraktionsnäringen (besöksnäringen) bör lyftas.
- Det bedöms finnas behov av en översyn av LIS-områdena (områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen) då det kommit fler önskemål om byggande vid stränder.
- Klimatet kommer att förändras framöver och skyfallen kommer att öka. Därför behöver översvänningsfrågorna men även ras- och skredrisker hanteras utförligare i den översiktliga planeringen.
- Agenda 2030, särskilt med sitt fokus på den sociala hållbarheten, ska appliceras som ett perspektiv på den översiktliga planeringen och användas för utvärdering av hållbarheten hos det som föreslås.

Länsstyrelsen lämnade år 2016 sin syn på Leksands översiktsplan från år 2014 och påpekade bland annat att sedan översiktsplanen antogs har nya lagkrav och även nya kunskapsunderlag tillkommit, vilka är viktiga att ha med i den översiktliga planeringen. Även behovet av bättre analys av kulturmiljöerna, främst Leksands-Noret framhålls. Länsstyrelsen påpekar även att om kommunen vill öka sin befolkning bör en djupare analys göras av vilka invånare kommunen vill locka och vilka åtgärder som ska vidtas för att öka attraktiviteten. Hur ska lokalisering av bostäder, arbetsplatser, utbildning, förskolor, dagligvaruhandel och pendlingshållplatser se ut för att stödja den önskvärda utvecklingen?

Kommunfullmäktige

Slutsats

Den gällande översiktsplanen bildar fortfarande den röda tråden i planeringen, såväl för detaljplanering som bostadsförsörjning och VA-planering. Det är dock viktigt att arbetet med den översiktliga planeringen sker kontinuerligt och det behövs en översyn av översiktsplanen, bland annat avseende de frågor som listas ovan, så att den fortsätter att vara ett stabilt beslutsunderlag.

Sektorns/avdelningens bedömning

Enligt Plan- och bygglagen (2010:900) ska kommunfullmäktige anta alla översiktsplaner.

Kommunstyrelsen föreslås besluta om samråd och utställning och Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås bli styrgrupp där specifika frågor kan diskuteras.

Projektgruppen utgörs av chef för sektor samhällsutveckling, chef för strategisk planering, chef för plan- och kartavdelningen samt planarkitekt.

Arbetsgrupper bildas beroende på fråga och behov. Deltagande från alla sektorer är en förutsättning för att få en bra och väl förankrad översiktsplan.

Beslutsunderlag

Utdrag ur kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll, daterat 2018-08-27, § 104

Tjänsteutlåtande från planarkitekt Andrea Andersson, daterat 2018-08-01

Kommunfullmäktiges beslut

1. Aktualisera nu gällande översiktsplan att gälla till dess att den ersätts av en ny översiktsplan.
2. Uppdra till sektorn för samhällsutveckling att påbörja arbetet med en revidering av den gällande översiktsplanen.

Beslutet skickas till

Sektorschef Åke Sjöberg

Stadsarkitekt Anna Ograhn

Plan- och kartchef Malin Bengtsson